

1. Co chcemy zrobić?

W niniejszym projekcie chcemy zbadać zjawisko imitacji fonetycznej w języku ojczystym i języku obcym. Imitacja fonetyczna jest zjawiskiem, w którym mówiący przejmuje cechy fonetyczne wymowy innej osoby, która bierze udział w konwersacji lub wymowy modelu, który imituje. Mimo że często nie jesteśmy tego świadomi, mimowolnie naśladujemy cechy wymowy ludzi, z którymi wchodzimy w interakcje werbalne. Jest to wrodzony mechanizm, który jest częścią ogólnej tendencji do naśladowania czynności i intencji innych ludzi. Wcześniejsze badania pokazały, że imitacja występuje zarówno w języku ojczystym jak i w języku obcym i jest kształtowana przez liczne czynniki. W tym projekcie chcemy zbadać szczegółowo to zjawisko poprzez eksperymenty imitacji fonetycznej w języku ojczystym (język polski i czeski) oraz w języku obcym (język angielski) w wymowie Polaków i Czechów. Bardziej szczegółowo, chcemy odnieść się do poniższych zagadnień:

1. Jak imitacja w języku ojczystym jest kształtowana przez kategorie fonologiczne i ich cechy akustyczne.
2. Jak imitacja w języku obcym jest kształtowana przez poziom zaawansowania w tym języku.
3. Jak imitacja jest powiązana z percepcją.
4. Jak bardzo imitacja poprawia nasz akcent w języku obcym.

2. Jak chcemy to zrobić?

Przeprowadzimy serię eksperymentów imitacji z rodowitymi użytkownikami języka polskiego i czeskiego. W badaniu będą oni poproszeni, by imitowali prezentowany model wymowy, w którym pewne cechy zostały akustycznie zmienione. Pozwoli nam to stwierdzić, czy imitacja jest ograniczona przez system fonologiczny danego języka. Co więcej, nasi badani będą również imitowali rodowitych użytkowników języka angielskiego, co pozwoli nam określić stopień imitacji w języku obcym. Dodatkowo, badani wezmą udział w różnych testach percepcji, by sprawdzić, czy poziom imitacji jest bezpośrednio połączony z percepcją. W ostatnim etapie prac nagrania imitacji w języku angielskim zostaną odsłuchane przez Anglików, by stwierdzić, czy imitacja istotnie poprawia akcent w języku angielskim.

3. Dlaczego chcemy to zrobić?

Chcemy przeprowadzić te badania, ponieważ imitacja fonetyczna jest jednym z wiodących trendów w obecnych badaniach nad przetwarzaniem mowy. Pokazuje nam, że artykulacja mowy może być połączona z percepcją mowy w sposób niezwykle skomplikowany. Wszyscy doświadczyliśmy sytuacji, kiedy mówimy z kimś w naszym języku ojczystym i w pewien sposób przejmujemy cechy wymowy tej osoby. Podobnie, kiedy rozmawiamy w języku obcym z rodowitym użytkownikiem tego języka, mamy wrażenie, że nasza wymowa zbliża się do wymowy tej osoby. Jednakże, po jakimś czasie, nasza wymowa wraca do ustawień wyjściowych. To właśnie chcemy zbadać. Chcemy zobaczyć, w jakim stopniu możemy zbliżyć się w wymowie do innych ludzi w języku ojczystym i języku obcym oraz jakie czynniki kształtują natężenie takiego zbliżenia.